

WYMAGANIA EDUKACYJNE I PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z GEOGRAFII W KLASIE VII SP

Podręcznik: „Planeta Nowa – podręcznik do geografii dla klasy VII szkoły podstawowej”
Autorzy: Roman Malarz, Mariusz Szubert, Tomasz Rachwał, Wyd. Nowa Era

Atlas: Polska, kontynenty, świat – atlas geograficzny dla uczniów klas 5-8, Wyd. Nowa Era

---

Poziomy wymagań:

- konieczne – obejmują wiadomości i umiejętności, które umożliwiają uczniowi świadomy udział w lekcji, a także wykonywanie przez ucznia prostych zadań związanych z życiem codziennym;
- podstawowe- określają wiadomości i umiejętności ważne i najbardziej uniwersalne, stosunkowo łatwe do opanowania i użyteczne w życiu codziennym oraz niezbędne do kontynuowania nauki na wyższych poziomach;
- rozszerzające – dotyczą wiadomości i umiejętności trudniejszych, wspierających tematy podstawowe. Pośrednio mogą być użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia;
- dopełniające – zakładają opanowanie treści podstawy programowej kształcenia ogólnego z geografii zawarte w wymaganiach koniecznych, podstawowych, rozszerzających i dopełniających. Określają wiadomości i umiejętności trudne do przyswojenia, złożone oraz o charakterze problemowym.
- wykraczające - obejmują w całości treści podstawy programowej kształcenia ogólnego z geografii zawarte w wymaganiach koniecznych, podstawowych, rozszerzających, dopełniających i wykraczających. Dotyczą zagadnień szczególnie złożonych i twórczych naukowo.

Kryteria stopni szkolnych:

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- opanował w całości treści wykraczające, potrafi je selekcjonować i hierarchizować, samodzielnie analizuje i interpretuje zjawiska geograficzne, ocenia i wyciąga wnioski na podstawie materiałów źródłowych, samodzielnie rozwiązuje postawione mu problemy, proponuje rozwiązania nietypowe, posiada umiejętność myślenia geograficznego, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia lub
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych i innych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści dopełniające, potrafi samodzielnie interpretować zjawiska oraz bronić swych poglądów;
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne lub praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach
- sprawnie posługuje się terminologią geograficzną oraz mapami geograficznymi, umiejętnie ocenia, interpretuje i analizuje zjawiska geograficzne, dostrzega związki i zależności zachodzące w środowisku geograficznym, posiada zdolność myślenia geograficznego.

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- przyswoił treści rozszerzające, właściwie stosuje terminologię przedmiotową, aktywnie uczestniczy w zajęciach oraz stosuje wiadomości w sytuacjach typowych wg wzorów znanych z lekcji i podręcznika, a także rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod. Ponadto samodzielnie pracuje z podręcznikiem i materiałami źródłowymi.

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości podstawowe i z niewielką pomocą nauczyciela potrafi rozwiązać podstawowe problemy. Analizuje podstawowe zależności, próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowiska.

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- przyswoił treści konieczne, z pomocą nauczyciela jest w stanie nadrobić braki w podstawowych umiejętnościach;
- rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne lub praktyczne typowe o niewielkim stopniu trudności

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu
  - nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności
  - nie potrafi korzystać z mapy, zlokalizować głównych obiektów geograficznych na mapie, błędnie analizuje zjawiska geograficzne
-

Formy bieżącego sprawdzania postępów ucznia.

	Forma	Zakres treści	Częstotliwość	Zasady
Prace pisemne	sprawdziany pisemne (trwające 30 min lub dłużej)	<ul style="list-style-type: none"> • jeden dział lub połowa obszernego działu 	minimum trzy oceny z prac pisemnych w okresie	<ul style="list-style-type: none"> • zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem • adnotacja w e – dzienniku • w miarę możliwości poprzedzone lekcją powtórzeniową, na której nauczyciel informuje uczniów o narzędziach sprawdzających • termin oddania ocenionych prac – 2 tygodnie
	kartkówki (trwające do 20 min)	<ul style="list-style-type: none"> • zagadnienia z trzech ostatnich tematów 		<ul style="list-style-type: none"> • bez zapowiedzi lub zapowiedziane z wyprzedzeniem – ustnie lub przez e-dziennik; na lekcji poprzedzającej kartkówkę • termin oddania ocenionych prac – 1 tydzień
Prace domowe, projekty i inne	domowe	<ul style="list-style-type: none"> • materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu 		<ul style="list-style-type: none"> • ocenie może podlegać wybiórczo kilka prac
	w innej formie	<ul style="list-style-type: none"> • projekty, prace badawcze, np.: prowadzenie doświadczeń, wykonywanie modeli • prace dodatkowe, np.: wykonywanie plakatów, planszy, pomocy dydaktycznych 		
	Znajomość mapy	<ul style="list-style-type: none"> • lista obiektów geograficznych podanych przez nauczyciela 		<ul style="list-style-type: none"> • zapowiedziane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem

			(adnotacja w e – dzienniku)
Odpowiedzi ustne	• dana partia materiału - maksymalnie 3 ostatnie lekcje	minimum jeden raz w okresie	• bez zapowiedzi
Praca na lekcji (indywidualna lub zespołowa)	• bieżący materiał nauczania	w miarę potrzeb	• ocenie podlegają: aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy samodzielnej oraz praca w grupie

Pozostałe ustalenia dotyczące sposobów bieżącego sprawdzania postępów ucznia

1. Sprawdziany pisemne

- Sprawdziany pisemne są obowiązkowe.
- Uczeń, który nie zgłosił się na sprawdzian z przyczyn usprawiedliwionych, musi przystąpić do niego w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej lub gdy uczeń unika wyznaczenia terminu, nauczyciel ma prawo zobowiązać go do napisania sprawdzianu w terminie przez siebie wyznaczonym, bez wcześniejszego poinformowania ucznia.
- Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej z pracy kontrolnej jednogodzinnej w ciągu dwóch tygodni od dnia otrzymania oficjalnej informacji o uzyskanej ocenie

2. Sposób oceniania prac pisemnych.

Oceny prac pisemnych dokonuje się zgodnie z podaną niżej skalą procentową.

100% - 98% celujący
97% - 90 % bardzo dobry
89 – 75 % dobry
74 – 50% dostateczny
49 – 35 % dopuszczający
34 % - 0 niedostateczny

3. Kartkówki

Nieobecność ucznia na kartkówce nie zobowiązuje go do zaliczania danej partii materiału.

4. Odpowiedzi ustne

Oceny	Kryteria
celujący	odpowiedź bezbłędna, samodzielna, wyczerpująca; uczeń potrafi wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych i nietypowych
bardzo dobry	odpowiedź bezbłędna, samodzielna, wyczerpująca
dobry	odpowiedź bezbłędna, samodzielna, niepełna
dostateczny	odpowiedź nie w pełni samodzielna, pojawiają się błędy merytoryczne
dopuszczający	odpowiedź niesamodzielna, pomijająca istotne treści merytoryczne
niedostateczny	odpowiedź niesamodzielna, poważne błędy merytoryczne lub brak odpowiedzi

Przy wystawieniu oceny za odpowiedź ustną nauczyciel powinien przekazać uczniowi informację zwrotną.

5. Nieprzygotowanie do zajęć

Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do odpowiedzi ustnej bez usprawiedliwienia jeden raz w półroczu. W przypadkach losowych, na prośbę rodzica, może być nieprzygotowany po raz drugi. O powyższym fakcie uczeń jest zobowiązany poinformować nauczyciela na początku lekcji. Swoje nieprzygotowanie uczeń zgłasza przed każdą lekcją. Nieprzygotowanie, o którym mowa wyżej, obejmuje również zadania domowe oraz braki zeszytów z pracami domowymi. Nieprzygotowanie nie zwalnia ucznia z aktywności na lekcji.

Brak podręcznika (1 na dwoje uczniów) lub innych koniecznych materiałów (np. atlasu) uniemożliwiający pracę na lekcji jest równoznaczne z nieprzygotowaniem ucznia do zajęć.

6. Znajomość mapy:

Każdy uczeń jest zobowiązany zaliczyć w formie ustnej lub pisemnej opanowanie znajomości mapy z obiektów geograficznych podanych przez nauczyciela na początku roku szkolnego.

7. Prace domowe

Częste braki zadań domowych i zeszytu przedmiotowego (ponad zasadę ustaloną) mogą być odnotowane w dzienniku lekcyjnym znakiem /- / i mogą mieć wpływ na ocenę z zajęć edukacyjnych.

Sprawdzenie i ocenianie sumujące postępy ucznia

Uczeń otrzymuje za swoje osiągnięcia w danym roku szkolnym oceny: śródroczną i roczną. Wystawia je nauczyciel na podstawie ocen cząstkowych ze wszystkich form aktywności ucznia (w tym również aktywność na lekcjach, umiejętność samodzielnego, logicznego myślenia, systematyczne przygotowanie do zajęć, zajęcia praktyczne, z tym że oceny za sprawdzianów mają znaczący wpływ na ocenę śródroczną i końcoworoczną) jednak nie jest to średnia arytmetyczna.

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO - GEOGRAFIA KLASA VII

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Wiedza geograficzna.

1. Opanowanie podstawowego słownictwa geograficznego w celu opisywania oraz wyjaśniania występujących w środowisku geograficznym zjawisk i zachodzących w nim procesów.
2. Poznanie wybranych krajobrazów Polski i świata, ich głównych cech i składników.
3. Poznanie głównych cech środowiska geograficznego Polski, własnego regionu oraz najbliższego otoczenia – „małej ojczyzny”, a także wybranych krajów i regionów Europy oraz świata.
4. Poznanie zróżnicowanych form działalności człowieka w środowisku, ich uwarunkowań i konsekwencji oraz dostrzeganie potrzeby racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody.
5. Rozumienie zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata.
6. Identyfikowanie współzależności między elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz związków i zależności w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej i globalnej.
7. Określanie prawidłowości w zakresie przestrzennego zróżnicowania warunków środowiska przyrodniczego oraz życia i różnych form działalności człowieka.
8. Integrowanie wiedzy przyrodniczej z wiedzą społeczno-ekonomiczną i humanistyczną.

Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce

1. Prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie, analizowanie pozyskanych danych i formułowanie wniosków na ich podstawie.
2. Korzystanie z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, diagramów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.
3. Interpretowanie map różnej treści.
4. Określanie związków i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego, formułowanie twierdzenia o prawidłowościach, dokonywanie uogólnień.
5. Ocenianie zjawisk i procesów społeczno-kulturowych oraz gospodarczych zachodzących w Polsce i w różnych regionach świata.
6. Stawianie pytań, formułowanie hipotez oraz proponowanie rozwiązań problemów dotyczących środowiska geograficznego.
7. Podejmowanie nowych wyzwań oraz racjonalnych działań prośrodowiskowych i społecznych.
8. Rozwijanie umiejętności percepcji przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.
9. Podejmowanie konstruktywnej współpracy i rozwijanie umiejętności komunikowania się z innymi.
10. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym.

Kształtowanie postaw

1. Rozpoznawanie swoich predyspozycji i talentów oraz rozwijanie pasji i zainteresowań geograficznych.
2. Łączenie racjonalności naukowej z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości.

3. Przyjmowanie postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania.
4. Rozwijanie w sobie poczucia tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej.
5. Kształtowanie poczucia dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej).
6. Kształtowanie pozytywnych – emocjonalnych i duchowych – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią.
7. Rozwijanie zdolności percepcji najbliższego otoczenia i miejsca rozumianego jako „oswojona” najbliższa przestrzeń, której nadaje pozytywne znaczenia.
8. Rozwijanie postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno-kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski.
9. Przełamywanie stereotypów i kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.

Treści nauczania i wymagania szczegółowe

I. Środowisko przyrodnicze Polski na tle Europy: położenie geograficzne Polski; wpływ ruchów górotwórczych i zlodowaceń na rzeźbę Europy i Polski; przejściowość klimatu Polski; Morze Bałtyckie; główne rzeki Polski i ich systemy na tle rzek Europy oraz ich systemów; główne typy gleb w Polsce; lasy w Polsce; dziedzictwo przyrodnicze Polski, surowce mineralne Polski.

Uczeń: 1) określa położenie fizycznogeograficzne i polityczne Polski, wskazuje na mapie przebieg jej granic (w tym morskich wód wewnętrznych); 2) odczytuje szerokość i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy; 3) na podstawie podanych współrzędnych geograficznych wskazuje skrajne punkty Polski i Europy oraz wyjaśnia konsekwencje rozciągłości południkowej i równoleżnikowej ich obszarów; 4) podaje nazwy województw i ich stolic oraz wskazuje je na mapie; 5) przedstawia wpływ ruchów górotwórczych i zlodowaceń w Europie na ukształtowanie powierzchni Polski; 6) prezentuje główne czynniki kształtujące klimat Polski; 7) charakteryzuje elementy klimatu Polski oraz długość okresu wegetacyjnego; 8) wyjaśnia wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę; 9) charakteryzuje środowisko przyrodnicze Morza Bałtyckiego oraz przyczyny degradacji jego wód; 10) opisuje walory przyrodnicze Wisły i Odry, charakteryzuje systemy rzeczne obu tych rzek oraz porównuje je z wybranymi systemami rzeczными w Europie; 11) wyróżnia najważniejsze cechy gleby brunatnej, biellicowej, czarnoziem, mady i rędziny, wskazuje ich rozmieszczenie na mapie Polski oraz ocenia przydatność rolniczą; 12) rozróżnia rodzaje lasów w Polsce (na podstawie filmu, ilustracji lub w terenie) oraz wyjaśnia zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika lesistości Polski; 13) wymienia formy ochrony przyrody w Polsce, wskazuje na mapie parki narodowe oraz podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody występujących na obszarze własnego regionu; 14) podaje argumenty za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego; 15) wskazuje na mapie rozmieszczenie głównych surowców mineralnych Polski oraz omawia ich znaczenie gospodarcze; 16) przyjmuje postawę współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego Polski.

II. Społeczeństwo i gospodarka Polski na tle Europy: rozmieszczenie ludności, struktura demograficzna Polski (wiekowa, narodowościowa, wyznaniowa, wykształcenia, zatrudnienia); migracje Polaków na tle współczesnych ruchów migracyjnych w Europie; zróżnicowanie polskich miast; sektory gospodarki Polski; rolnictwo Polski; zmiany struktury przemysłu Polski; zróżnicowanie usług i ich rola w rozwoju gospodarki; rozwój komunikacji; gospodarka morska; atrakcyjność turystyczna Polski.

Uczeń: 1) wyjaśnia zróżnicowanie gęstości zaludnienia na obszarze Polski na podstawie map tematycznych; 2) analizuje zmiany liczby ludności Polski i Europy po 1945 r. na podstawie danych statystycznych; 3) charakteryzuje struktury płci i wieku ludności Polski na podstawie piramidy płci i wieku; 4) porównuje zmiany w przyroście naturalnym i rzeczywistym ludności w Polsce i wybranych krajach Europy; 5) formułuje hipotezy dotyczące przyczyn i skutków migracji zagranicznych w Polsce; 6) porównuje i wyjaśnia zróżnicowanie narodowościowe, etniczne i wyznaniowe ludności Polski i wybranych państw europejskich; 7) wykazuje znaczenie poszczególnych sektorów gospodarki w rozwoju kraju oraz określa różnice w strukturze zatrudnienia ludności w Polsce i w wybranych państwach europejskich; 8) porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich oraz określa jego przyczyny i skutki w Polsce; 9) analizuje poziom urbanizacji w Polsce i Europie, rozmieszczenie i wielkość miast w Polsce oraz identyfikuje przyczyny rozwoju największych polskich miast; 10) opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce; 11) przedstawia przestrzenne zróżnicowanie głównych upraw i chowu zwierząt w Polsce oraz ich znaczenie gospodarcze; 12) wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski; 13) podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce oraz ocenia znaczenie transportu i łączności dla jakości życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego naszego kraju; 14) ocenia możliwości rozwoju gospodarki morskiej w Polsce; 15) charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski oraz wybrane obiekty z Listy Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości położone w Polsce, dokonując refleksji nad ich wartością; 16) podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej; 17) jest świadomy tego, że może mieć w przyszłości wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy i kulturowy Polski.

III. Relacje między elementami środowiska geograficznego na przykładzie wybranych obszarów Polski. Wpływ: sposobu zagospodarowania dorzecza na występowanie powodzi; warunków przyrodniczych (zasobów surowców mineralnych, wiatru, wód i usłonecznienia) i pozaprzyrodniczych na energetykę; rozwoju dużych miast naprzekształcenia strefy podmiejskiej; procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany w zaludnieniu obszarów wiejskich; przemian gospodarczych po 1989 r. na zmiany struktury zatrudnienia; transportu na rozwój działalności gospodarczej; walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego na rozwój turystyki.

Uczeń: 1) analizuje i porównuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej oraz określa wpływ zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na występowanie i skutki powodzi na przykładzie Dolnego Śląska i Małopolski; 2) analizuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające lub ograniczające produkcję energii ze źródeł nieodnawialnych i odnawialnych oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki na przykładzie województw pomorskiego i łódzkiego; 3) identyfikuje związki między rozwojem dużych miast a zmianami w strefach podmiejskich w zakresie użytkowania i zagospodarowania terenu, stylu zabudowy oraz struktury ludności na przykładzie obszarów metropolitalnych Warszawy i Krakowa; 4) wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku i zmiany w zaludnieniu na obszarach wiejskich na przykładach wybranych

gmin województw zachodniopomorskiego i podlaskiego; 5) wykazuje wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1989 r. na zmiany struktury zatrudnienia na przykładzie konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej; 6) identyfikuje związki między przebiegiem autostrad i dróg ekspresowych a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych, centrów logistycznych i handlowych w obszarze metropolitalnym Wrocławia oraz między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta; 7) określa wpływ walorów przyrodniczych Pobrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach.

IV. Własny region: źródła informacji o regionie; dominujące cechy środowiska przyrodniczego, struktury demograficznej oraz gospodarki; walory turystyczne; współpraca międzynarodowa.

Uczeń: 1) wskazuje położenie swojego regionu geograficznego na mapie Polski; 2) charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych; 3) rozpoznaje skały występujące we własnym regionie; 4) prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności i gospodarki regionu na podstawie wyszukanych danych statystycznych i map tematycznych; 5) przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, filmu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory regionu; 6) projektuje trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie na podstawie wyszukanych źródeł informacji oraz w miarę możliwości przeprowadza ją w terenie; 7) wykazuje zależności między elementami środowiska geograficznego na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu; 8) dyskutuje na temat form współpracy między własnym regionem a partnerskimi regionami zagranicznymi.

V. „Mała ojczyzna”: obszar, środowisko geograficzne, atrakcyjność, tożsamość.

Uczeń: 1) określa obszar utożsamiany z własną „małą ojczyzną” jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym (np. gmina–miasto, wieś, dzielnica dużego miasta lub układ lokalny o nieokreślonych granicach administracyjnych); 2) rozpoznaje w terenie główne obiekty charakterystyczne i decydujące o atrakcyjności „małej ojczyzny”; 3) przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, filmu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność „małej ojczyzny” jako miejsca zamieszkania i działalności gospodarczej na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach; 4) projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych, działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności; 5) identyfikuje się z „małą ojczyzną” i czuje się współodpowiedzialny za kształtowanie ładu przestrzennego i jej rozwój.

ZNAJOMOŚĆ MAPY W KLASIE VII SP – WYKAZ OBIEKTÓW

UCZEŃ:

- wskazuje na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe,
- wymienia nazwy i wskazuje na globusie i mapie świata kontynenty i oceany oraz określa ich położenie względem równika i południka zerowego,
- wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasach pierwszych podróży geograficznych.

ŚWIAT:

Kontynenty:

Azja, Ameryka Północna, Ameryka Południowa, Afryka, Europa, Antarktyda, Australia

Oceany:

Ocean Spokojny (Pacyfik), Ocean Atlantycki, Ocean Indyjski, Ocean Arktyczny, Ocean Południowy

Góry:

Himalaje, Zagros, Kaukaz, Alpy, Karpaty, Ural, Skandynawskie, Atlas, Góry Smocze, Andy, Kordyliery, Góry Skaliste, Appalachy, Wielkie Góry Wododziałowe.

Wyżyny:

Wyżyna Środkowosyberyjska, Wyżyna Tybetańska, Wyżyna Dekarska (Dekan), Wyżyna Irańska, Wyżyna Abisyńska, Wyżyna Wschodnioafrykańska, Wyżyna Brazylijska, Wielkie Równiny

Niziny:

Amazonki, Zatokowa, Wschodnioeuropejska, Zachodniosyberyjska, Gangesu, Chińska, Mezopotamska, Francuska, Niemiecka, Angielska

Półwyspy:

Skandynawski, Iberyjski, Apeniński, Bałkański, Arabski, Indyjski (Dekański), Azja Mniejsza

Morza:

Bałtyckie, Śródziemne, Czarne, Arabskie, Karaibskie, Czerwone

Wyspy:

Grenlandia, Madagaskar, Nowa Zelandia, Islandia, Nowa Gwinea, Jawa, Borneo, Sumatra, W-py Karaibskie, Irlandia, Wielka Brytania,

Zatoki:

Bengalska, Wielka Zatoka Australijska, Perska, Hudsona, Biskajska,

EUROPA:

Mapa polityczna Europy

Niziny: Wschodnioeuropejska, Francuska, Niemiecka, Czarnomorska, Wołowska, Angielska

Wyżyny: Masyw Centralny, Wyżyna Środkowosyberyjska,

Góry: Ural, Alpy, Apeniny, Skandynawskie, Karpaty, Dynarskie, Pireneje

Półwyspy: Skandynawski, Jutlandzki, Bretoński, Apeniński, Bałkański, Peloponez, Krym

Wyspy: Islandia, Irlandia, Sardynia, Korsyka, Sycylia, Kreta,

Cieśniny: Kaletańska, Gibraltarska, Bosfor, Sycylijska

Morza: Bałtyckie, Północne, Norweskie, Śródziemne, Czarne, Adriatyckie,

POLSKA:

Góry: Sudety, Karpaty

Wyżyny: Lubelska, Roztocze, Kielecka (Kielecko – Sandomierska), Małopolska, Śląska, Krakowsko – Częstochowska

Niziny: Mazowiecka, Podlaska, Polesie, Wielkopolska, Śląska,

Pojezierza: Pomorskie, Wielkopolskie, Mazurskie

Pobrzeże: Szczecińskie, Koszalińskie, Gdańskie

Rzeki:

Wiśła, Nida, Pilica, Bzura, Narew, Bug, Wieprz, San, Odra, Barycz, Nysa Kłodzka, Nysa Łużycka, Warta, Noteć, Parsęta, Pasłęka

Miasta:

Warszawa, Kraków, Łódź, Poznań, Szczecin, Wrocław, Gdańsk, Gdynia, Lublin, Rzeszów, Katowice, Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski, Włocławek Olsztyn, Białystok, Kielce, Opole, Bydgoszcz, Toruń

Wszystkie kwestie, które nie zostały ujęte w Przedmiotowych Zasadach Oceniania z geografii regulują Wewnętrzne Zasady Oceniania zawarte w Statucie Szkoły.